

САРА Б. ЕΛΦΓΡΕΗ

ЮХАН ЕΓЕРКРАНС

ΚΟΛΕΔΗΑΤΑ ЗВЕЗДА

Прочетете повече за Сара Б. Елфгрен
и Юхан Егеркранс на:
rabensjogren.se
www.sarabelfgren.com
www.johanegerkrans.com

JULSTJÄRNAN

© Sara B. Elfgren & Johan Egerkrans 2024 by Agreement with Grand Agency

© Евгения Кръстева, *превод от шведски*

© Дамян Дамянов, *адаптация на корицата*

© Сиела Норма АД

София • 2025

ISBN 978-954-28-5228-5

САРА Б. ЕЛФГРЕН ✦ ЮХАН ЕГЕРКРАНС

КОЛЕДНАТА ЗВЕЗДА

Превод от шведски: Евгения Кръстева

 ciela

Ноември

Към края на ноември заваля сняг. Бели снежинки се стелеха над голямата гора, образувайки преспи, които натежаваха на клоните на елите и обгръщаха малката къщурка на горския пазач. Освен него там живееха майка му, съпругата му и децата му. Едно от децата се беше появило на бял свят наскоро. Казваше се Улуф и беше крехко и немошно. Брат му Андерш и сестрите му Стина и Малката Мерта наблюдаваха разтревожено бледото му личице, сгушено в обятията на майка им. Баба им, Голямата Мерта, седеше край огнището и дъвчеше неспокойно лулата си. Баща им беше отишъл в гората. Черната козица Скокливка, която пускаха вкъщи през зимата, изблея жално. Улуф сбърчи носе и проплака тихо. Само това се чуваше от него.

– Малките деца не плачат ли? – прошепна Малката Мерта на Стина.

– Ти самата си малко дете – отговори сестра ѝ, която беше с две години по-голяма от нея, и я ощепа.

– Престанете! – изсърска им Андерш, най-големият, и те замълчаха, осъзнали, че положението е сериозно.

Обикновено тримата си играеха и вдигаха шум в малката къщурка, докато накрая Голямата Мерта не ги скастреше, но откакто Улуф се беше родил, пазеха тишина. Една нощ Андерш чу майка си и баща си да си шепнат. На следващия ден горският пазач впрегна коня в шейната, тръгна на път и се върна със свещеника, който кръсти бързо брат му. Веднъж Андерш беше чул от

Голямата Мерта, че така се правело с деца, при които имало опасност да не оцелеят. Не мислеше, че сестрите му наистина разбираха колко лошо е положението. Той самият всеки ден се будеше с тревога, която се разсейваше чак след като провереше Улуф.

Една сутрин се събуди, когато майка му и Стина излязоха да издоят кравите, прокрадна се покрай спящата Скокливка и се приближи до детската люлка. Малкият спеше съвсем тихо. Андерш опря пръст в бузата му и усети, че е топла.

– Какво правиш? – прошепна Малката Мерта, тътрейки се до него с разрошена от съня коса.

– Само гледам – обясни ѝ шепнешком той.

След това пхна пръст в отворената ръка на Улуф и тя се сключи около него.

– Така правех и с теб, когато беше малка – тихо разказа Андерш на Малката Мерта.

Сестра му се усмихна доволно и пхна пръст в другата малка ръчичка.

– Колко силно стиска – отбеляза тя.

През нощта Андерш не можа да заспи и погледна към сестрите си, потънали в сън до него в леглото. Малката Мерта, която винаги искаше да бъде по средата, излъчваше топлина, подобно на малка печка. Баба им хъркаше леко откъм кушетката, която беше най-близо до огнището. Майка им спеше заедно с Улуф. Баща им още не се беше прибрал – търсеше браконieri и крадци на дърва. Това влизаше в задълженията му на горски пазач на графа и трябваше да го прави. При такава сурова зима обаче не следеше за нарушения толкова внимателно. Бедните мръзнеха и трябваше да се стоплят, а и храната не достигаше заради лошата реколта. Даже и децата на горския пазач често оставаха гладни. Това без съмнение щеше да бъде особено сурова вълча зима.

Улуф щеше ли да оцелее? Андерш се замисли за казаното от Малката Мерта. Независимо колко малък и крехък беше, стискаше здраво пръстите им. Може би щеше да успее да остане жив.

– Онази звезда ми намигна – прошепна изведнџ Стина.

– И аз го видях – прошепна Малката Мерта, без да отваря очи.

Андерш се надигна леко, не желаше да напуска топлото легло и наведе глава, за да може да погледне през прозореца. Хиляди звезди проблясваха върху черното небе, подобно на късчета лед. Андерш тъкмо щеше да каже, че е невъзможно да се види дали някоя от тях намига, когато една от най-ярко светещите угасна и в следващия миг отново засия.

– Хайде, заспивайте – рече той на сестрите си и зави и трима им добре с мечешката кожа. – Лека нощ.

– Лека нощ – отговори Стина.

– Лека нощ – промърмори Малката Мерта, която вече спеше.

Звездите, грейнали високо върху небосвода, надничаха през прозореца и наблюдаваха трите спящи деца, които нямаха никаква представа какво велико приключение ги очаква.

1

Дойде декември и студът се усещаше все повече и все повече. Рано една сутрин на Стина ѝ се стори, че го вижда: когато майка ѝ отвори външната врата, зърна някакъв лек, светец бледосин дим, който се разпръсна. „Студът“, реши тя и потръпна. Докато отиваха до краварника, ѝ се стори, че го мерна с крайчеца на окото си, след което той сякаш я подгръпна за полата. Тя тръгна съвсем близо до майка си, която носеше големия фенер. Почувства облекчение, щом влязоха в малкия краварник, където Перла и Розоочка мучаха тихо. Докато майка ѝ доеше Перла, Стина се облегна на топлото ѝ тяло и усети как то се издига и спада при всяко вдишване и издишване. Заслуша се в шуртенето на млякото в кофата. Понякога позволяваха и на нея да доц, но разбира се, пръстите и ръцете ѝ не бяха умели и силни като на майка ѝ.

– За какво мислиш, милата ми? – попита майка ѝ.

– За студа – отговори Стина.

– Да, тази година наистина е суров – съгласи се майка ѝ и я погледна с усмивка. – Но скоро е Коледа! Ще изядем всичката вкусна храна, която сме си заделили, и ще запалим много свещи.

При тези думи Стина почувства как цялата я изпълва топлина.

Същия ден майка ѝ и баща ѝ потеглиха към къщата на графа, който държеше да се среща с горския си пазач сравнително редовно. По пътя щяха да се отбият на пазара, за да може майката да продаде ръкавиците, плетени от двете със Стина цяла есен. На

родителите им не им харесваше да оставят децата сами вкъщи, но нямаха друг избор. Голямата Мерта ги увери, че ще се грижи добре за тях.

Вечерта Стина седна до нея край огнището. Улуф подсмърчаше насън откъм люлката. Андерш дялкаше дървена чаша. Малката Мерта се беше облегла на Скокливка и пееше песен за коледни свещи и прасенце. Плетивото в скута на Стина стоеше непокътнато. Тя чувстваше безпокойство.

– Бабо – започна момичето, – вярно ли е, че като млада си била най-силната в селото?

– Точно така си е – отговори старицата, както толкова много пъти преди. – Затова ме наричаха Голямата Мерта. Много мъже ги беше страх от мен, но не и дядо ви, който беше горският па-зач тогава. Той знаеше, че не би намерил по-подходяща съпруга от мен. Нямаше нужда да се тревожи за мен, когато тръгнеше наня-къде: нито космати, нито тромави се осмеляваха да припарят до къщата, щом научиха, че Голямата Мерта беше пристигнала.

Стина знаеше, че „космати“ означава вълци, а „тромави“ – меч-ки. Беше опасно да ги наричат с истинските им имена. Голямата Мерта се изкуска и посегна към лулата, която никога не пушеше, но обичаше да дъвче.

– Разкажи ни как си отместила дървото, паднало върху кладенеца – примоли се Стина.

– Разкажи ни как си повалила свинята, която се опитала да избяга – включи се и Андерш.

– Разкажи ни как с дядо сте видели трол на Енъовден – обади се Малката Мерта, която винаги искаше да чуе най-ужасяващите истории.

– Но вече сте чували всичко това – възрази баба им. – Ще ви разкажа нещо, което не знаете. Забелязали ли сте как студът се прокрадва из ъглите като живо същество и се движи из мрака с извиващи се пръсти?

– О – ахнаха Андерш и Стина и затаиха дъх.

Точно това беше зърнала тя сутринта! Голямата Мерта впи поглед в нея.

– Ти знаеш за какво говоря, милата ми – заключи тя. – Виждала си бледосиния дим, нали?

Стина кимна и хвърли един поглед на Андерш, който седеше, без да помръдне. Малката Мерта слушаше внимателно с пору-менели бузи. Скокливка ги наблюдаваше с наполовина затворени жълти очи.

– На изток от слънцето и на запад от луната се издига един катраненочерен замък – започна Голямата Мерта. – Там живее магьосник, който пожертвал сърцето си, за да може да се посвети на най-злите черни магии. Оттогава живее в непрекъснат студ, а през зимата му е най-тежко. Тогава изпраща злата си магия да краде топлина отвсякъде – това е бледосиният дим.

Разказаното от баба им беше толкова ужасно, че очите на Стина се насълзиха. Даже и Малката Мерта изглеждаше уплашена.

– Но сме в безопасност, стига да поддържахме огъня – увери ги старицата и пхна още едно дървено трунче в огнището. – Магьосникът копнее за топлина, но презира светлината като по-вечето безсърдечни хора.

През нощта децата се свиха едно до друго като малки кученца. Стина се опита да мисли за коледни свещи и вкусна храна, но в ума ѝ изплуваха единствено безсърдечният магьосник в катраненочерния си замък и бледосиният дим, който представляваше злата му магия. Да не би димът да беше отвлън в момента?

Изведнџ Стина чу някакво мелодично свистене, което сякаш идваше високо над къщата и върховете на дърветата. Приближаваше се все повече и все повече, като че ли нещо падаше от небето към земята!

– Чувате ли това? – прошепна Стина на Андерш и Малката Мерта, които кимнаха безмълвно.

В следващия миг отвлън се чу силно пращане и поляната, на която се намираше къщата на горския пазач, беше окъпана в ярка, ослепителна светлина.